

נד א מיי פ"ח מהל' דת
הנזירה נלכה ח סג
לזון רל:
נה ב (השמיט המנז'ים
ותלמיט שהמ"ל פ"ט
מה' כל המקדש דין ו'
תמה על זק):

תורה אור השלם

1. והנה גם צדוק וכל הלויים אתו נשאים את ארון ברית ה'אלהים ויצו את ארון ה'אלהים ויעל אביתר עד חם כל הקעם לעבור מן העיר: שמואל ב טו כד
2. ויהי לדרש אלהים בימי זכריה המבין בראת ה'אלהים ובימי דרשו את ה' והצליחו ה'אלהים:

3. דברי הימים ב כו ה ויאמר התרשאת להם אשר לא יאכלו מקדש הקדשים עד עמד בזה לארזים ולהמיים: עזרא ב טג
4. והבית בהבנתו אבן שלמה משק נבנה ומקבת והגרון כל כלי ברזל לא נשמע בבית והבנות: מלכים א ו ז
5. כל אלה אבנים יקרות במלכות זרובבד במגרה מבית ומחצית ומקדש עד הפסחות ומחצית עד הקצת והדולות: מלכים א ו ט
6. מעשה קדש אבן פתוחי חותם תפתח את שתי הקבנים על שמת בני ישראל מסבת משבצות וזה תעשה אבן: שמות כח יא
7. והעדר ה'קריביעי תרשעו שדה ו'תשפה מסבות משבצות וזה במלואתם:

8. וזה ו'תלם ו'בעלות: יהושע טו כד
9. כבוא הויזים ו'אמרו ל'שאלו הלא דוד מסתתר עמנו:
10. כי מי בו ליום קטנות ושמו ו'אז את האבן הבדיל ביד ו'רבכל שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ: זכריה ד י

לעני רש"י

מש"א [יש"א]. תיבה קטנה.
אצפלי"ר [אינפלי"ר]. להתנפת.
ברש"א [בריש"א]. חלה-דבש.

הרחיבה שאלו נפשה. לאחר שהציאו חמש פורעניות הללו לעולם כופן ונפלין בניהם: וזמנין סליק. פעמים (ט) עולים צידם שנענים ופעמים שלא עלה צידם שהרי כשצרכו דוד מפני אבשלום יאל מירושלים שאל לזוק צאורים ותומים ועלתה לו שהשיבוה ושאל אביתר ולא עלתה לו שנאמר ויעל אביתר ונפסק מן הכהונה מפני שלא נענה צאורים ותומים והכי תניא בסדר עולם גבי ארון וצדקו מפני אבשלום יאל עמו עד שעלה במעלה הזיתים ושאל צאורים ותומים ונסתלק אביתר מן הכהונה גדולה כנכס לזוק תמחיו כדכתיב (שמואל ב טו) ויאמר המלך לזדוק השב את הארון וגו': צימי וזכריה. והוא בנו של יהודע'ט שהיה צימי ויאש: ערי מגרש. ערי לויס שהטעם כמכונן מנרשות: עד עמוד כהן וגו'. אלמא הוו אורים צבית שני: אמור לו. לא שהיו אורים ותומים אלא כאלה שאומר לחצירו כו'. אלמא כל ימי המקדש ראשון הוו: דסניא.

מגי זכריה ומלאכי נקראו אחרונים: שמעון וישמעאל. רבן שמעון שהיה נשיא ורבי ישמעאל בן אלישע (ט) כהן גדול שהרגתם (ט) מלכות יון: להרבה. שעמדין ליהרג במרצ: לקטלא. לשאר מיתות כגון רבי עקיבא שסקרו צפרו צמטריקות פיפיות של צרול כדאמר בצרכות (דף ס"א:) * ור' חנינה בן תרדיון שנסרק ורבי יהודה בן צבא בלונציליות של צרול כדאמר בסנהדרין (דף ט"ז): שאין מספידין על הרוגי מלכות. מלכות המלך לפיכך מיוחס צידם: דברים כהנא. כמשמען אכן שלמה מסע כמה שהסיעה מן ההר ולא סיתמה שוב ככלי צרול: והלא כבר נאמר מנורות צמגירה וגו': שמי למאי אשא. דלמרי' צמס' גיטיין (דף ס"ב). שהציאו שמי ע"י

אשמדאי מלכא דשדאי: אכניס הללו. שצאפוד וחסן: פפוחי חוסס. חקק משמע: צמלואוסס. שיהיו שלמות שלא יחסרו מהם כלום: ומראה לנס צמיר. על פני הדיו (ט) כמרחץ האות: איטיני של אכר. גובתא ממש"א צלע"ז: שירא פרנדא. מין משי הוא: סלה לפה

על גבי נפה. מרוב שומנה מדבקת צדופני נפה וזמנים לעיסה חיה שנילושה ציין כו'. נופת צדק הנפה לופיס שפסה: שפי ככרות הנדבקות כו'. שהיתה צרכה מלויה בעיסה וכשמדבקין ככרות צדופני התגור אחת צדופן זה ואחת צדופן זה שכנגדו והן תפוחות אלפלי"ר צלע"ז עד שמגעת פני זו לזו כלאפס זה שגדל ומתפשט והולך ומולה צאורי כן אלו לפות ותפוחות צאור: מן הלופיס. ההרים הגבוהים שמשם לופה למרחוק: מאי משמע. מהיכא ילפת שדבש צא מן ההרים: כדמפרגס רב יוסף. כאשר תעשינה הדבורים: כל הנלוק. המערה מכלי טהור לכלי טמא אין הקילות מנרפן להיות חיצור לטמא את מה שבתוך הכלי שהוא מערה ממנו: חוץ מדבש זיפין. שהוא עב מאלד והרי הוא כמחוצר שששקילות פוסק הוא הולך מלמטה למעלה והכי אמרינן (ט) צמדות: הלפחה. צרשק"א צלע"ז: שכן עבות (ט) וכנכתה השערה עס הדבש: שמויפין צו. מתוך שהוא טוב ועב מערצין צו מיס ויין ואין נכרות צו: שמויפין. שקריס והולכי רכיל: שמויפין. כהקדוש צידוך הוא. לומר ממנוס לגוי הדור מלוא ולדקדק ולהולאת צמדות וימיס טובים: שישצו שולחנס לעמיד לבא. שאין מקבלין שכר שלם. והכי משמע כי מי צו לויס הבא את הצדקים: קטנות. קטנות אמנה: קטני רשעיני נני ישראל. שמתו כשהן קטנים: שמוצוין

עליו אלא שאין דורו וכו' לכך נתנו עיניהם כשמואל הקטן וכשמתה הספידוהו של הלל ואף הוא אמר בשעת מיתתו שמעון וישמעאל להרבה והסברוהו לקטלא ושאר עמא לבייא ועקן סניאין עתידין למיתי על עמא ואף על ר' יהודה בן בבא בקשו לומר כי חסיד הוא עניו אלא שנטרפה שעה שאין מספידין על הרוגי מלכות: משחרב בהמ"ק בטל השמיר ככתבן דברי ר' יהודה אמר לו ר' נחמיה וכי אפשר לומר כן והלא כבר נאמר * כל אלה אבנים יקרות וגו' מגוררות במגרה אם כן מה ת"ל לא נשמע בבית בהבנותו אבן שלמה מסע נבנה הדברים אמר רבי נראין דברי רבי יהודה * באבני מקדש ודברי ר' נחמיה באבני ביתו ור' נחמיה שמיר למאי אתא מיבעי ליה לכדתניא * אבנים הללו אין כותבין אותן בדיו משום שנאמר * פתוחי חותם ואין מסרטיין עליהם כתאינה זו שנבקעת בימות החמה ואינה חסירה כלום וכבקעה זו שנבקעת בימות הגשמים ואינה חסירה כלום ת"ר * שמיר זה בריותו כשעורה ומששת ימי בראשית נברא ואין כל דבר קשה יכול לעמוד בפניו כבמה משמרין אותו כורכין אותו בספוגין של צמר ומניחין אותו * באיטיני של אבר מליאה סובי שעורין אמר רבי אמי * משחרב מקדש ראשון בטלה שירא פרנדא וחוכית לבנה תניא נמי הכי משחרב מקדש ראשון * בטלה שירא פרנדא וחוכית לבנה ורכב צרול ו"א אף יין קרוש הבא משניר הדומה כעיוגולי דבילה: ונופת צופים: מאי נופת צופים אמר רב סולת שצפה על גבי נפה ודומה לעיסה שנילושה בדבש ושמן ולוי אמר שתי ככרות הנדבקות בתגור ותופחות וכאות עד שמגיעות זו לזו ורבי יהושע בן לוי אמר זה דבש הבא מן * הציפא מאי משמע כדמתרגם * רב ששת כמא דנתון דבריאתה ושיימן ברומי עלמא ומתיין דובשא מעישיבו מורא תנן התם * כל הנצוק טהור חוץ מדבש זיפים והציפחים מאי זיפים אמר רבי יוחנן דבש שמויפין בו וריש לקיש אמר על שם מקומו כדכתיב * זיף ומלם ובעלות כיוצא בדבר אתה אמר * כבא הזיפים ויאמרו לשאלו הלא דוד וגו' מאי זיפים אמר רבי יוחנן בני אדם המזויפין דבריהם ורבי אלעזר אמר על שם מקומו כדכתיב * זיף ומלם ובעלות: ופסקו אנשי אמנה: אמר רבי יצחק אלו בני אדם שהן מאמינין בהקב"ה דתניא רבי אליעזר הגדול אומר כל מי שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה * והיינו דאמר ר' אלעזר מאי דכתיב * כי מי בו ליום קטנות מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנן לעתיד לבא קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקב"ה רבא אמר אלו קטני בני רשעי ישראל שמתבזבזו

(א) ג'יל שמואל דוד כ"א
צ"י"א. (ב) וימלא עב: ע"י
שם ו'ט"ז. (ג) מסדיין
י"א. יומא ט: [תוספתא
(ד) [תוספתא פ"טין].
(ה) [תוספתא פ"טין ו'ט"ז].
(ו) [גיר' הערוך טניי פי'
מן ושמח צענא ערך טן
(ז) (י) ג'י' חוס' שבת
כ: ד"ה אן חוס' צ"י
ט: ד"ה צוסיס וחולין
פד: ד"ה צוויג'א. (ח) ג'יל
הלופיס וכ"מ צפרי"א ו"א
צמ"ט. (ט) ע"א רב יוסף.
(י) מכשירין פ"ה מ"ט
מז' ג. (י) ג'יל שמואל
למנען אכסני הילך צבורי
קך אחת יציקת רמו
ר"ח. (ג) ג'י' יציקת.
(ד) ברפרי: מלכות
הרשעה. (ה) ג'נשי' שש"ל
צחקין. (ו) וכוף רש"ן.
(ז) דברס' א. (ח) ג'יל
מכשירין פ"ה מ"ט.

הגהות הב"ח

(א) גבי לדרוש אלהים
בימי זכריהו הנזין
בכחות האלהים כלי
ותפס כל מנח: (ב) רש"י
ד"ה וימנין סליק פסמיס
עולה צידם: (ג) ד"ה
שמעון וכו' בן אלבע
שהיה צ"י: (ד) ד"ה
הלפחה וכו' עבות וכתב
השעה:

גליון הש"ס

גבי' באבני מקדש: ע"י
בממכת ממיר פ"ח ובדברי
המפרש שם ד"ה אמר אבי
דמתקן ומימי מערקלא:
שם שחרב מקדש
ראשון וכו'. ע"י שנת כ
ע"צ מדי' אן חולין פד
ע"צ ד"ה צוויג'א:
רש"י ד"ה (ד"ה) אב"א
ו"ח בן תרדיון וכו'.
כדלמא צ"ז דף ט' ע"א:

מוסף רש"י

שהרי שאל צדוק.
כשהיו דוד צוה מלך
אבשלום ויחא ע"כ. ויעל
אביתר. ומלא כסדר
עולם ושאל צאורים ותומים
ולא עלתה לו ונתקל
מן הכהונה שאלמו ויעל
אביתר (ש"ס). כל הניצוק
טהור. כל משקין שמריין
מכלי אל כלי אע"פ
שמתן מתחמן וקילט
יוד משפח לטפה לא
נעשה חיצור כזי לטמא
העליון. חרץ מרדבש
זיפיים. מלחמו דבש
שהוא עבה ויכולין לייפי
לערי צו משקין אחרים.
והציפחים. כמו כלפחית
דבש. כדכתיב צ"ל צלע"ז.
והואיל והן עבין נעשה
מתחמן כמו מחובב לעליון.
שהקילט חיצור לטמא
למשקן עמלון נעשה טלו
טמא ואפילו העליון. אכל
דבש שלנו שאינו עב הואיל
וללא הוא לזוק שבו טהור
ככל המשקן (נ"ד).

(א) מענית י, (ב) נוספתא פט"ו ע"ש, (ג) גיטין ו, דה"ה ס"א, (ד) מגילה כ"א, (ה) רש"י א, (ו) גיטות ע"י רבי יהושע, (ז) הכימי ענייני והקרי ענייני, (ח) י"ב ח"א ק, (ט) י"ב ח"א ק, (י) י"ב ח"א ק.

הגהות הב"ח

(א) נ"ג ונתן לכם אדני לחם וכו' סימן למיתה איבא וגלות:

גלוין הש"ם

מתני' יוניתי. עין מוספות נמנות דף סד ע"ב ד"ה אהרן ויב"ש פ"א מ"א דפאה: שם משמח רבי במל ענה. עין מוספות כמות דף ק"ג ע"ב ד"ה אהרן ויב"ש:

מוסף רש"י

הלוך ודבר. והאבי כתיבה לאשמעין דלי לזו שהיו הולכין בעמקה של הלכה לא היו נלוצין ותנויה: אלא דהליך. מי יתן בוקר של שחית, שחיתות ממחוקות תמיד וכל עשה מנוחה קללה מלפניה ודברים כח (טו). בפולמוס של אספסיינוס. חיל שהעלה אספסיינוס קירס שאף טיטוס עליהם (גיטין ז, ג) גזרו על עטרת כלות. משום כבוד (שבת נח).

עגלה ערופה פרק תשיעי סוטה

מ"א

עין משפט
גר מצוה

נה א מ"י פ"ה מהל מענית הלכה טו סמג עשין מ"מ טו"ש"ע א"ח סימן תקס סעף ד:

תורה אור השלם

- 1. שיתיה יי מורה להם ידעו גוים אגוז הקנה סלה: תהלים ט כ"א 2. יי שמעתי שמעך יראתי יי פעלך בקרב שנים יחידו אש בקרב שנים תודיע ברזן רחם תנבוא: חבקים ג ב 3. יהיה הקנה הליכין הלוך ודבר והנה רבב אש וסוסי אש ופרדו בין שניהם ויעל אלהיו בסערה השמים: מלכים ב ב י"א 4. לנס שקמה רוצח אשר ירצח את רעהו בבלי דעת והוא לא שנה לו מותו ושלשום מוכן לו אחת מן הערים האל דברים ט ב 5. נדמו עמי מבלי תדעת כי אתה הדעת קאסת ואמאק מוכן לי ותשבח תורת אלהיך אשבח בך גם אני השע ד ו 6. כי עם בציון ישב בירושלם בבו לא תבכה תנו יתקן לקול יעקב כשמעו ענה: ישעיהו ל יט 7. ונתן לכם אדני לחם ער ומים לחץ ולא יתקן עוד מוריד הליו עיני ראות את מוריד: ישעיהו ל כ 8. בבקר תאמר מי יתן ערב ובערב תאמר מי יתן בוקר מפחד לבקר אשר תפחד ומפראת עיניך אשר תראת: דברים כח טו 9. ארץ עיפתה כמו אפל צלמות ולא סדרים ותפע כמו אפל: איוב י כ

שמבזבזין דין אביהם. קורעים דין אביהם שכשצאין לדונם אומרים לפניו וכו': הקהיפה שניסה. למה האכלתם ונערתם עלינו צמותינו ונפרעת מהם צמייהם: מוכרי רבב. רבב הוא דבר מאוס כגון חלב ושומן ונדבך בצגדים ונמאסין ואין לך אדם מתעסק בהם אלא עמי: שיהיה ה' מורה להם. לעיל מיניה כתיב כי לא נלחם ישכח אצון תקות עניים ו' תאחד לעד. שיהיה ה' מורה להם תן להם מרות לאומן עניים עושר שיהיה הגוים נוהגין בהם כבוד וידעו הגוים שהן אנוש ואינם אלהות שאין כל הכבוד והגדולה שלהם: מסמכין בטניהם אחת. משום עוני: נקרב שנים. אותה פעולה שלך דהיינו דבר מורה שהיא בקיבוץ שנים שנים לריכין להתקרב יחד בסימיו אחד: חייבו. רפאהו והרווח להם ותן להם מיתוס: המה הולכים הלוך ודבר. דבדרי תורה. נחליהו וצאלישע כתיב: ראוין לשרף. שעל מנת כן בא הרכב אש עליהם: אחד מה. ע"י חבירו שהרגו בשוגג וזה גולה לערי מקלט (ו) ואם אין כחן מיתה סימן למיתה (ז) וגלות סימן לגלות שאחד מת ואחד גולה: נצלי דעם. על שלף היה להם דעת להיות מלמדין זה את זה ולמדין זה מזה: נדמו עמי. וסיפיה דקרא ותשכח תורת אלהיך: כי עם ציון יושב. אלו יושבי ישיבת מורה וסיפא דקרא חנון יתקן לקול ועקב: להם לז. כמי הכתוב מדבר כמי שמונומיו קשין עליו ואשפ"כ יושב ועוסק צמורה: והיו עיניך וגו'. וכן תתירה כתיב ולא יכנף: פגוד. מתייהל: לא יכנף. לא יתכסה ממך כנפך בגדו וממיתו: דלמחר. מי יתן שיצא יום: מי ידע. אם ייטב מן הילול: אלא דהניף. מי יתן והיה זה יום הנצח כזה שצבר: אלא עלמא אמאי מקיים. מאחר שהקלה הולכת תמיד ורבה: אקדושה דסידיא. סדר קדושה שלא תקנה אלא שיהיו כל ישראל עוסקין צמורה בכל יום דבר מועט שאומר קיאלו ומרגומו והן כעוסקין צמורה וכיון שנהוג בכל ישראל צמלמדיים ובעמי הארץ וש כאלן שמים קדושת השם ותלמוד המורה חביב הוא. וכן יהא שמה רבה מצדן שעוין אחר הגדה שהדרשן דורש צדיים בכל שבת היו נוהגין כך ושם היו נקבצין כל העם לשמוע לפי שאינו יום של מלאכה ושם כאלן מורה וקדושת השם: סדרים. סדרי פרשיות דמורה: עהרה. שפסקה מישראל: צינולה טעם. הפירות וריחם שמתוך שהיו טהורים ונוהגין צמורה אף הקציה מטהר פירותיהן מריח רע ומנוטע רע: מעשר צינול שומן דגן. צעון פיסוק מעשרות פסק שומן דהגן כשמו של מעשר דאיירי חלב כדכתיב כל חלב יתהר וגו' (במדבר יט): דהינוטשא. שמינה יש

זה ריח טוב ומין תמרים הוא לעלמן: עהרה יש כך. לפיכך מריחה לך ולא צטל הריח מאלנך: אהא צריה. דרבה בר רב הונא: א"ל רב הונא לצריה: שמחם אה לני. בטהרתך: והקהיפה אה שני. שהראיתי שצדקתך על צנך יותר מעלי שנטלת ממני ונתת לו:

רחמי: אהבה: איטעל ציה. גידלו צמינו: רבי רבי. גבל גבל אומי ואע"פ כן איני צנך: בר צרפך אהא. ואין עלי לכנדך כנך: מתני' פולמוס. חיל שהציה אספסיינוס על ירושלים: עטרות חמיס וזירוס. מפרש צגמרא: פולמוס של עיטוס. שהציה הורקנוס אהריסמזולוס אחיו. וצין זה לזה היו חמיס ושמיס שנה כלאמר כסדר עולם: עטרות כלות. מפרש צגמרא (ע"פ): פולמוס אהרון. הוא של חורבן הצית ושל עיטוס נמי מהו: נאפריון צנוך העיר. שהיו מוליכין אותה מצית אביה לצית בעלה ואפריון של מעילים וטליתות מנוהבות מוקפות לה: מושלי משלות. לתת אות אמתלא וטעם לתכמה הצית כעם צה בשערי צינה כגון ממשלות שוליים דלאמר כסנהדרין (דף נ"ח): כי היה דריש ר"מ צפירקא הוה דריש מילתא שמעתא ומילתא אגדתא ומילתא מתלי: שוקדין. שוקדין עול דלתות צית המדרש לילה ויום כלאמר ציממות (דף סג): אכל מה אעשה שנפשי חשקה צמורה: הדרשנים. שהיה צקי צטעמי המקראות כלאמר לא זכיתי שתאמר ליאת מלרים צלילות עד שדרשה צן אומה (נלכות דף ע"ב): צטל כבוד סורה. שהיה נתן לצו לדרוש כל קוץ וקוץ של כל אות וכ"ש מיצות ימירות ואומיות ימירות כגון צת וצת אחי דורש (סנהדרין דף נ"א): וזהו כבוד תורה גדול שאין צה דבר לצטלה: אנשי מעשה. צטוט כשחיצותו ועשה מעשים מופלאים כלאמר צמענית (דף סה). נמטי כשורין יאמר לחומן וידלוק ולעוים להציה ואצים בקרנייה: קטנוס של חסידים. שהיו חסידים הולכים וכלים והוא היה מקטניהם וסופן: זיו הפהמה. זה לא ידענא מאי היא: משמח ר"ג הוקן צטל כבוד סורה. צמסכת (מגילה דף נ"א) אמר שעד שמת הוא היה צריאות צעולם ולא היו למידין תורה אלא מעומד משמת הוא ירד חולי לעולם והוא רכז ללמוד תורה מיושב: צטל זיו כההנה. שהיה חסד ועשיר וכהניס צדים אולכין על שולחנו: וצני חורין. מיוחסין: חפו ראשם. שגברה יד עזי פנים ממורים שהם עשירים ואלו עניים: נגלדלו אנשי מעשה. אין חס להם: ואין דורש. לישראל: ואין מצקש. עליהם חממים: שרו חסימא. התחילו החכמים: ספריא. מלמדי מיוקוה שהם קטנים מן החכמים: כעמא דארעא. כעמי הארץ: אולא

א"ל אשקין מוא אמר לו לאו בריך אנה והיינו דאמרי אינשי רבי רבי בר ברתך אנה: פולמוס של אספסיינוס גזרו על עטרות חתנים ועל האירוס בפולמוס של טיטוס גזרו על עטרות כלות ושלא ילמד אדם את בנו. יוניתי בפולמוס האחרון גזרו שלא תצא הכלה באפריון בתוך העיר ורבותינו התירו שתצא הכלה באפריון בתוך העיר משמת ר"מ בטלו מושלי מושלים משמת בן עזאי בטלו השקנים משמת בן זומא בטלו הדרשנים משמת ר"ע בטל כבוד התורה משמת ר' חנינא בן דוסא בטלו אנשי מעשה משמת ר' יוסי קמנתא פסקו חסידים ולמה נקרא שמו קמנתא שהיה קמנתא של חסידים משמת רבי יוחנן בן זכאי בטל זיו החכמה משמת ר"ג הזקן (במל כבוד התורה ומתה טהרה ופרישות משמת רבי ישמעאל בן פאבי בטלה זיו הכהונה. משמת רבי כמל עונה ויראת חטא: (גמ' ת"ר) ר' פנחס בן יאיר אומר מושרב בהמ"ק בושו חברים ובני חורין וחפו ראשם ונדלדלו אנשי מעשה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון ואין דורש ואין מבקש ואין שואל על מי לנו להשען על אבינו שבשמים ר"א הגדול אומר מיום שחרב בית המקדש שרו חסימא למהו כספריא וספריא כחזניא וחזניא כעמא דארעא ועמא דארעא אולא

